

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:

Administrațiunea tipografiei arhiepiscopice Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 47.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere armonioase — și timbru de 30 cr. pentru de-care publicare.

Revista politică.

Sibiu, în 25 Aprilie.

Pașul jurisconsultilor românii se vede că tot influențează asupra sferelor decizătoare. Nu ne facem iluzii. Experiența este o magistru prea severă încât să o lăsam neconsiderată. Aceiași oameni, cari ne croiesc proiecte de legi cu (ar trebui se fie) misiune comună, scim că au în vedere în prima linie interesele lor unilaterale. Dar cel puțin de astădată i vedem frământându-se cu proiectul pentru regularea proprietății în Transilvania mai mult ca cu alte proiecte. Semn că intervenirea jurisconsultilor noștri a devenit pentru dănișii un bold de conștiință, care nu ilasă să odihnească în dulce lînise pe cununa de parafrazi, croită cu plan, ca la cea din tîm gîndire. Așa ne spune „Egyetértés” că ministrul Keményi, (transilvănean) a chemat la sine la o conferență, pe toți deputații din Transilvania, fără deosebire de partidă. Obiectul conferenței va fi proiectul elaborat de deputatul Bokros, care ministrul își va da toată silința să l restorane. Este proiectul dep. Bokros mai favorabil pentru țeranii agricultori? Nu scim. Din notița cea scurtă a foiei „Egyetértés” ne-ar veni să presupunem. Noi cari ne scim puțin cu foarte puțin, ne vom scî conforma a fi mulțămii și cu împregiurarea, că vedem că activitatea jurisconsultilor noștri a produs oare care mișcare în sferile de sus. Dacă va da Ddieu ca rezultat să fie și mai mare, mulțămirea încă ne va fi și mai mare. La ori ce cas, ne rămâne mîngăierea satisfăcătoare, că activitatea, de și nu pe deplin, dară neresplătită nu rămâne nici odată.

În Cislaïtania se desfășură lucruri cu totul antipode celor din Translaïtania (Ungaria). Pe cînd la noi guvernul vrea să ne învețe se

și visăm unguresce, acolo ministrul Stremayr, răspundînd (în 5 Maiu) la o interpelațiune apără limbile naționalităților.

Un corespondent din London a țiarului „Voltaire”, vorbind cu Charles Dilke află dela cest din urmă despre politica engleză esternă: „Noi vom storce punerea în lucrare a tratatului dela Berlin, în sfatul Europei ne vom înălța vocea pentru libertate, împreună cu Italia și cu Franția vom deslega cestiunea orientală prin o confederațiune a staturilor libere dintre Dunăre, Marea adriatică și grecească. Incuviințînd cerculariul lui Freycinet vom forța deslegarea cestiunii grecești, nu vom suferi nici pe Rusia nici pe Austro-Ungaria a se întinde mai departe. Bosnia și Ertegovina să nu fie nici a Rusiei, nici a Turciei, dar nici a Austro-Ungariei. Programa noastră este: Jos cu apăsarea. Nu ne temem de Rusia în India. Turcii vor fi alungați din Europa, dar nu de Ruși. Se poate organiza o împărăție grecească cu centrul în Constantinople Pașlavlismul e un vis. O despoție cu 120,000,000 suflete și cu centrul în Constantinople, e un pericol pentru lumea întreagă. Toți Englezii fără excepțiune declară: Rusia se nu posedă Constantinopolea niciodată.”

„Resboiul” (*), însă sub rezervă, signalizează o nouă sesiune estraordinară a corpurilor legislative române.

Respunsul

ministrului president C. Tizza la interpelațiunea deputatului Maximovicu în cauza patriarhatului sêrbesc.

În ședința dietală dela 30 Aprilie presidentul consiliului de ministri C. Tizza a justificat astfel procede-

* Unica foaie ce ne-a venit de patru zile încoace din România, plus o 1/2 de „Românul” dela 23 Aprilie.

rea guvernului în afacerea patriarhatului sêrbesc:

Onorată Casă! Dl deputat Maximovicu mi-a adresat o interpelațiune. Cetinduvă întrebările singuratiche diatrînsa vî voi da totodată și respunsul la motivele, cu care dl deputat a însoțit la timpul seu interpelațiunea sa.

Mai întîm dl deputat întreabă:

Din ce cauze și-a cerut patriarhul sêrbesc Procopiu Ivacicovicu demisiunea ca conducătoriu al arhiepiscopiei din Carlovii și a metropoliei sêrbesci? Este dl ministru president aplecat a ne comunica cuprinsul petițiunii de demisiune a patriarhului? A fost provocat patriarhul de către guvern ca să demisioneze, și dacă este așa, ce motive au servit guvernului de basă pentru o asemenea procedere?

Onorată Casă! Motivul, pentru care patriarhul s'a rogat a fi demisionat și pentru care guvernul a primit demisiunea, se cuprinde atît în rescriptul prea înalt ce i s'a trimis cît și în hotărîrile îndreptate către comisiunea congresuală, ba chiar și în discursul dlui interpellant. Deci nu e lipsă se mai dau alte explicațiuni mai detaiate sau se subtern casei documentele, cu atît mai vîrtos nu, pentru că motivul demisiunii e constatat chiar prin documente oficiale. A ceste motive sînt starea sdrcinată a sănătății patriarhului, care l'a făcut necapabil de ași împlini datorițele.

Deci asupra cestei punct nu mai am nimic de țis. Ori și cine are drept să se judece, dacă trebuie primită sau nu? Ce cuvinte s'au preschimbat cu această ocaziune? cum au căutat unii la alții? despre asemenea lucruri cred că de obicei nimeni în lume nu face interpelațiune sau nu se dă respuns la asemenea interpelațiuni.

Dl deputat întreabă mai departe:

Pe ce basă de drept și pe basă cărei legi s'a putut ca patriarhul sêrbesc Procopiu Ivacicovicu să fie demisionat dela conducerea arhiepiscopiei de Carlovii și a metropoliei sêrbesci și ca să fie numit administrator al acelei arhiepiscopice de Carlovii și a metropoliei sêrbesci episcopul German Angelici în contra legilor bisericesci greco orientale și a instituțiunilor autonome naționale-bisericesci ale Sêrbilor?

Din întrebările aceste se vede că dl deputat consideră demisionarea de nedreptăță, pentru că ar fi trebuit să fie îndreptată către congres ca acesta să își dea părerea. În întrebarea a treia și în motivele interpelării dl deputat a enunțiat, că denumirea unui administrator pentru arhiepiscopie și pentru conducerea metropoliei se împotrivesc cu așezămintele bisericești gr. or., cu praeca de pînă acum și cu drepturile autonome.

Eu cred on. casă, că mai întîm trebuie să ne lămurim asupra întrebării: care a fost procedura în asemenea casuri mai înainte? În această privință imi iau libertatea a observa că nu corespunde cu faptele istorice și cu dispozițiunile legii afirmative că denumirea de administrator a urmat pînă acum numai după moartea arhiepiscopului metropolit și nici cînd în timpul cănd acesta se afla în viață și într'un asemenea cas încă numai pentru arhiepiscopia din Carlovii, eară nu și pentru metropolie. Cînd metropolitul de Carlovii Vincențiu Popovicu devenise necapabil de oficiu pentru defecte trupesci, congresul din Neoplanta a ales în anul 1772 pe arhiepiscopul din Belgrad Moise Petrovici ca substitut. La acest congres au luat parte toți prelații bisericesci și deputații, și firește că aici e greu a afirma cu drept evînt că aplicarea unui substitut sau administrator în vreme ce trăese episcopul-metropolit se împotrivesc cu dreptul canonic.

La aceste dl deputat ar pute răspunde că aceasta s'a făcut de congres. Dar aceasta procedere a congresului, fiind privită pe atunci la prea înalte locuri ca o „inviolatio în jura majestatica” nu fu aprobată. Prin urmare deja atunci Coroana și scutise dreptul.

Au mai fost și alte casuri; așa i s'a dat d. e. în veacul trecut metropolitului Vincentie Ioanovicu pe timpul deficienței un administrator arhiepiscopesc și metropolit în persoana lui Nicolau Dimosievici. Și acest fapt este istoric. Afirmățiunea, că administratorii au proveșt pînă acum numai arhiepiscopia, ear nu și metropolia în același timp, se împotrivesc nu

FOIȚA.

Arhiepiscopul și Metropolitul ANDREIU BARON de ȘAGUNA.

de Nicolau Popea.

(Dare de seamă de I. Stănci).

(1 Urmare).

Vă închipuiți pe tînărul de douăzeci de ani, înzestrat cu cele mai strălucite daruri trupesci și sufletesci. — El și-a terminat studiile juridice, a moștenit o stare frumoasă și se bucură de cele mai bune relațiuni; dar renunță la partea cea plină de fărmece a vieții și ia hotărîrea de a se pregăti pentru călugărie.

În sufletul unui om ca Șaguna asemenea hotărîși nu se stabilesc din întîmplare; ele sînt rezultatul unei aplecări firești povățuite de un gînd bine chibzuit. Acest tînăr avea conștiința darurilor cu care-l înzestrase firea și simția, că nu poate să le pună în serviciul unui singur om. Părintele Popea ne spune: „Nu odată l'ân-

răm în viață țicînd: de m'ăș nasce de o sută de ori, tot preot m'ăș face!”

Da, fiindcă numai ca preot avea dreptul și datoria, de a și țerfi toate puterile, întregul suflet pentru binele unui cerc hotărît de oameni.

Dar pentru acest cerc și înainte de toate numai pentru acesta voia să aducă jertfa.

Încă mai nainte de ași fi terminat studiile de drept, străinii și mai ales Jesuiții fucuseră toate încercările, ca să l' tragă în partea lor; în urmă patriarhul sêrbesc îl luă la casa lui și l' alese de secretar, îl numi profesor, îl puse notar consistorial și bibliotecar al bibliotecii metropolitane; dar el însuși ne spune: „Fiind norocos a fi protosincol la metropolia noastră din Carlovii, și pe lângă datorițele, ce le-am avut ca profesor de teologie, avînd și ciasuri slobode, le întrebunțam cu cetirea cărților canonicesci. Aceasta puteam să o fac cu înlesnire căci eram și bibliotecar al bibliotecii metropolitane. În cărțile canonicesci aflam multe, care mî și siliam a le descrie, căci nu aveam nădejde, că voi pute și eu oare cînd foliantele

acele să mi le cumpăr; apoi și aceea am gîndit, că cine scie unde mî va arunca soarta dela Carlovii, pîntevoiu avî și acolo foliantele acele.”

Eară părintele Popea ne spune: „Tot aici în această pozițiune favorabilă i se dedu lui ocaziunea cea mai binevenită, pentru de a răscoli arhivul și a răsfoi cărțile și foliantele din biblioteca metropolitană, descoperind actele și documentele și făcînduși notițele diverse, care mai pe urmă aveau să formeze basă năzuințelor și acțiunilor sale întru emanciparea bisericești și restaurarea vechei metropolii române, precum și a numeroaselor și însemnatelor sale opuri canonic, după cum ne mărturisia el însuși atît cu graiu viu, cît și în deosebitele sale scrieri posterioare.”

Toate aceste lucrări ostentivare el le-a sîvîrșit în folosul Românilor îndeosebi; în toate, nu iubirea îndeosebi, ci iubirea către Români l'a povățuit. Secretarul iubit al Patriarhului sêrbesc visa la emanciparea bisericești române; profesorul sêrbesc aduna material pentru opuri ce voia să scrie în românește, o limbă pe care n'o

scria cu lesnire, fiindcă n'auvuse parte să învețe atît de bine ca pe cea sêrbescă, dar o limbă la carea ținea cu tot sufletul; notarul consistoriului sêrbesc aduna arme, ca să se poată apăra sfințele dreptăți ale Românilor.

La Sêrbi înaintează rîpede din treaptă în treaptă și la vîrsta de treizeci și trei de ani ajunge Archimandrit titular și în urmă vice-presedinte al consistoriului din Verșet; dar și aici el se deosebeste de alții prin tragera de inimă către diecesanii români și prin ocrotirea studenților români.

În sfîrșit, în vîrstă de treizeci și șapte de ani, el fu trimis ca vicar pentru vîduvita episcopie a Ardealului.

Eată dar unde l'a aruncat — în cele din urmă — soarta dela Carlovii. Această soartă însă nu era dată de o întîmplare norocită, ci făurită de către dînsul.

Căci intrîmîndu-se adunarea electorală a protopopilor ardeleni, comisarul împărătesc le spune alegătorilor, că asta-dată pot să alegă de episcop și pe unul care nu e născut în Ardeal și apoi țice:

numai cu drepturile majestătoare cuprinse în *declaratorul iliric* ci și cu faptele istorice de dat mai nou.

Interpelantul fiind membru în congres dela anul 1869 va sci că în anii 1872 Stoicoviciu și Graici au administrat nu numai arhiepiscopia ci și metropolia, întotdeauna ca și Masirievic în anul 1871, Chirasilari în anul 1841, Stancovicu în anul 1837 și ca mulți alții în diferite timpuri.

Interpelantul a întrebât mai departe că ce poziție ocupă patriarhul Ivacovicu în ierarhia greco-orientală sârbească și a dăș ca denumirea episcopului Angheliciu de administrator vatămă statului congresual, pentru că în cazul unei sedesvacante prezidial în congres i se cuvine episcopului celui mai bătrân în rang.

Nefind însă aici un caz de moarte, citatul §. 12 al statutului nu se potrivește. Administratorul a primit chemarea de a reprezenta în toate drepturile pe metropolitul, care se află încă în viață și e demisionar numai la cerere proprie. Când va fi vorba de alegerea metropolitului, guvernul va observa cu cea mai mare rigoare tot ce prescrie legea. Interpelantul a întrebât mai departe, pe baza căror drepturi și legi a asignat guvernul patriarhului și administratorului o rentă de câte 24,000 fl. pe an?

Recunoșc că după moartea patriarhului venitele intercalare se cuvîn fondurilor bisericesci și școlare sârbesci. Dar acum nu avem de a face cu un asemenea caz; de altfel rentele amintite nu se plătesc din fondurile bisericesci și școlare ci din bunurile patriarhatului și chiar și escedentul din venitele acestor bunuri incurge în fondurile numite.

Interpelantul a întrebât în sfârșit care au fost motivele guvernului pentru o asemenea procedură? Pentru ce s'a adus biserică greco-orientală sârbească în această stare excepțională? Dacă voiesc ministrul prezenta comunică congresului abdicățiunea metropolitului și în genere ce pași voiesc a face pentru a restabili starea legală în biserică sârbească?

La aceste întrebări răspund: O stare excepțională în sinul bisericii greco-orientale sârbesci nu există, mesuri nelegale, excepționale, nu s'au luat. Dispozițiunile luate corespund pe deplin cu cele ce s'au luat între asemenea împrejurări decât există biserică sârbească autonomă în Ungaria. Din faptul că congresul bisericesc alege pe patriarh nu se poate deduce, că și demisiunea trebuie comunicată congresului. Alegerea metropolitului urmează în cazul hotărât de moarte și anunit în modul că alegerea se întârește; întărirea însă se poate și refusa. Prin urmare din procederea aceasta nu se poate deduce, că demisiunea trebuie comunicată congresului și ministrul nici că poate apromite aceasta. (Aprobări în dreapta).

Guvernul unguresc și va ține totdeauna de a sa datorință a senti drepturile

autonome ale bisericii sârbesci contra ori și căruși atac, viată acesta din ori și ce parte chiar și contra unor atacuri, cari țințese a estinde sfera de drept normată a autonomiei și a o validată într'un mod ce nu corespunde pe deplin cu scopurile bisericesci și școlastice. (Aprobări).

Demisiunea patriarhului a urmat cum se scie din considerațiuni suitoare și de aceea trebuia primită. Guvernul s'a folosit de ocaziune pentru a se îngriji ca până la alegerea cea nouă patriarhatul să se administreze de un bărbat care să aperse biserică sârbească, drepturile și fondurile ei, dacă va cere lipsă, atât contra esceselor guvernului cât și contra strănirii de a folosi aceste drepturi și fonduri pentru alte scopuri ear nu pentru acele pentru cari s'au destinat. (Aprobări vii în dreapta).

În fine ministrul prezident roagă casa să ia responsul la cunoștință. (Va urma.)

Petițiunea

juristilor români din Transilvania prezentată camerei deputaților în ședința dela 20 Aprilie st. n. a. c. în chestiunea referințelor urbariale.

(Urmasre)

Încât privesc §§. 5 și 6 a proiectului: aci într'adevăr nu numai juristul, dar ori-care individ, care posedă cele mai primitive noțiuni despre esența proprietății, numai decât vede cea mai flagrantă violare a dreptului de liberă dispozițiune asupra proprietății.

Căci §. 5, fără a ține cont de exemplele așa dăcând a tuturor statelor civilizate — reducând cantitatea posesiunii celor ce cer comasarea la $\frac{1}{4}$ parte a teritoriului de comasat, ear în necs cu aceasta §-l 6 void a mai computa în aceasta $\frac{1}{4}$ parte cătră cele enumerate în §. 19. Art. LIII din 1871 și realitățile statului, bisericilor, a fondurilor și a celor de sub tutelă și curatelă, — nu numai că supune voia majorității, garantată în dreptul public al fie-cărui stat constituțional, la voia minorității, și restornă prin aceasta acest principiu dovedit de practicabil, — dar totodată tăind în sfera legilor civile espune proprietatea la volnicia și domnia minorității, afară de aceea învoale tutela de stat, ignorând codicele civil, legile despre organizarea comunelor și despre orfani, și vătămând drepturile de autonomie a bisericilor.

Pentru a evita această anomalie, atât autorii patentei urbariale dela 1854, cât și majoritatea statelor civilizate ce s'au ocupat cu chestiunea comasării, au susținut pentru permisi-bilitate $\frac{2}{3}$ părți.

trucă voia să ajungă, pentru că acesta a fost visul tineretului lui: norocul nu i-a eșit în cale, ci el l'a găsit, pentru că scia să l'caute.

Fără îndoială un tânăr cu darurile firești, cu studiile, cu poziția și cu relațiunile lui Șaguna, luând hotărârea de a se face călugăr, aspira la scaunul episcopesc; Șaguna însă îndoesebi nu aspira la scaunul episcopesc, ci la poziția ce un om ca densus își putea crea din acest scaun în mijlocul poporului român, și pentru aceea și-a pus în cumpănă toată personalitatea și toate relațiunile, ca să ajungă episcop la Români.

Pus odată în scaunul celei mai părăsite episcopii din Austria, el începe numai decât lupta pentru neătarnarea bisericii române ortodoxe și pentru reînființarea metropoliei române. Sânt mari greutățile, ce l'întimpină; sânt mulți și puternici adversarii, ce i stau în față. Între acești adversari sânt mai ales doi: Patriarhul sârbesc, care apără supremația sârbească întemeiată de un veac și jumătate, și capul bisericii române unite cu cea catolică, ca organ vătămător al oculte puteri pa-

Ca să servim cu exemple, ne invocăm la legile: Scotiei din 1665, Schleswigului din 1766, Daniei din 1781, Prusiei din 1821, Nassaului din 1861 și Hannoveri din 1842, ba aceste state pretind ca proporțiunea de $\frac{2}{3}$ să se fie constatată și în privința contribuțiunii, și foarte puține state civilizate se mulțimesc cu $\frac{1}{2}$ a teritoriului de comasat.

Noi nu sântem contrari din principiu ai comasării, pentru că i cunoaștem foloasele acolo, unde se poate executa după dreptate și ecutate, și unde situațiunea teritoriului e acomodată pentru comasare.

Considerând însă clima Transilvaniei și situațiunea otarului singuraticilor comune resfirate în cea mai mare parte printre munți, unde poporul este avisat mai cu samă la prăsierea vitelor, sântem convinși că cel mult $\frac{1}{6}$ din comunele Transilvaniei sânt apte de comasare. Pentru că nu este posibil a se staveri o cheie dreaptă, după care cei ce și perd pământurile la șes se se poată desdauna cu altele de pe dealuri, de prin tușișuri și de pe coastele munților, căci în multe casuri un juger la șes are un preț mai mare decât 100 jugere sterile și pietroase la munte.

Asemenea cheie de clasificare a pământurilor nu există nici într'un caz de comasare din trecut, nu se poate staveri nici în viitoriu, pentru că ar ruina mii de țărani economi, cari astăzi se poate dăce că trăiesc între condițiuni suportabile, căci țărantul, cu mărginitele sale puteri materiale, nu este în stare să cultiveze teritoriile sterile enorme, cari nici când nu respătesc lucrul jertfit pentru ele.

Acesta e un astfel de motiv, care trebuie să cumpănească înaintea fie-cărui om, dar mai vătămător înaintea juristului și economului, care cunoașce referințele patriei noastre, un motiv, care este de ajuns pentru a resturna proiectul din chestiune.

Dar afară de aceste, o repețim, acele măsuri ale proiectului, cari dispun că în pretinsa $\frac{1}{4}$ parte să se compute pe lângă averile enumerate în §. 19. Art. LIII din 1871 și realitățile statului, a bisericilor, a fondurilor publice și ale celor ce sânt sub tutelă și curatelă, țințesc la tutela, mai mult, la dreptul de liberă dispunere a statului asupra averei private, cea ce deoparte opresce conceptul și inviolabilitatea proprietății, ear de alta jignesce legile civile.

Recunoaștem că statul are drept a pretinde în casuri estraordinare sacrificii dela cetățenii sei pentru interese mai înalte de stat, nu recunoaștem însă că ar fi îndreptățit, pentru

pale. În cursul acestei lupte Sârbii l' chiamă să le fie Patriarh, eară Românii uniți îi propun să fie întâiul metropolit al bisericii române unite cu cea catolică: el nu primesce, ci rămâne episcop în o diecesă săracă și prigonită de veacuri.

Ori cine va înțelege, pentru ce el nu a primit să fie patriarh al Sârbilor; vor fi însă mulți, care se vor întreba: dacă era Român în fundul inimii lui, pentru ce nu a primit să fie metropolit al Românilor uniți cu biserica papistă?

Pentru că, după părerea lui, această biserică era o parte ruptă și depărtată din trupul poporului român, supusă la înriurirea unei puteri atât de coversitoare, încât nu se simțea deust de tare spre a o pute face vredodată neaternată: nu voia să fie metropolit al Românilor uniți, pentru că nu voia ca Românii să mai atârne, după toate celelalte, și de scaunul papal.

Și că acesta e adevărul, dovadă sânt următoarele mărturisiri ale Metropolitului gr. catolic Șulț:

Esceleță! principiul „Gleichbe-

unele interese private, rēu pricepute, a despoia privații, institutele publice și corporațiunile de dreptul de liberă dispunere asupra averei lor, ce li s'a garantat prin legi sancționate, și a dispune de averea lor în mod despotice.

Nu putem recunoașce de fondate nici motivele, pe cari se razimă §. 8 al proiectului.

Nu! pentru că a da singuraticilor proprietari drept de espropriațiune, este ceva mai mult decât ceea ce după părerea juristilor poate să încapă într'un stat civilizat în cadrul legilor aduse în mod liber și constituțional.

Au nu este un drept de espropriație și încă necondiționat, asigurat pentru proprietari prin acele măsuri ale acestui §. cari nu ficează nici un maxsim, ci lasă în voia lor ca să bețiuiască și rescumpe eventual cu bani tot ce se poate numi „enclave“ prin păduri? și întrebăm că prin aceste măsuri oare fostul iobagiu locuitoriu în munți nu devine espus a fi despoiat prin fostul proprietariu, pe un preț bagatel, de moșioară căscigată și cultivată de seculi de strămoșii sei și devenită proprietatea lui prin eliberare?!

Ba da! căci poporul din munți toate pământurile urbariale le are respândite prin pădurile fostilor proprietari; deci în urma măsurilor intenționate toate aceste pământuri i se pot lua, în cele mai multe casuri, pe un preț bagatel, căci proprietatea de munte fiind de o calitate inferioară, ca pământ nici când nu se va estima la prețul ce l' are ea înaintea țărantului muntean, care cu familia sa o scie exploata astfel încât se susține din ea.

De aci urmează de sine, că astfel de pământuri numai cu pământuri se pot rescumpera și anume numai cu astfel de pământuri, cari și în privința ramului de cultură, și a mărimii și a situațiunii sânt de asemenea calitate; ear considerând că mai în toate casurile întreaga moșie din pădure a țărantului constă din una parcelă, ar trebui ficasat maxsimul teritoriului ce se poate schimba. Alt mod de a împedea, ca sub pretestul de rescumpărare să nu se execute în cele mai multe casuri o totală deposedare — nu ne putem închipui.

Nu putem lăsa ne atins nici §-l 7, căci măsurile ce se intenționează printr'ensul se vād a fi menite numai a da ocaziune proprietarilor, ca în chestiunile de comasare să se joace după plac și după terminarea comasărilor să mai esopereze comasării posteriori, firește pe spese comune.

rechtigung aller Nationalitäten und Confessionen“ doară mai mare pârțitor și apărător nu are ca tocmai pe mine, și osebit în privința confesiunilor române, nimeni nu doresce mai tare decât mine, ca cuvântul să se prefacă odată și în trup, și dacă stătea din partea mea, și până acum se vrea încarna, — da e lungă limba bouli și nu poate grai —; acum dar eartă-mi, ca mai nainte de ce mi-ăși da în merito răspunsul, să fac o premissiune, și observațiune și „la pozițiunea mea canonică și ierarhică“.

„Esceleță ta în tot Ardealul în diecesa Esceleței tale ești — așa dăcând — domn necirumscriș și independent în cele bisericesci, nu ai de a întreba de nimenea, de un alt coleg episcop sau metropolit sau patriarh — când ai voi a face și a lucră ceva.

„Și totuși — nu e îndoială — că și se vor ivi și Esceleței Tale în acțiunile administrațiunii dieceșei unele momente ca acele, care te vor împedea și sfii, ca să nu poți face totdeauna și toate cele ce ai dori.

„Însă eu mă aflu în circumstări

Un lucru acesta fără părechie în lumea civilisată.

Nu este îndreptăţit acel pas din menţionatul §. care dă fie-cărei părţi dreptul de a cere comasaţiunea nouă nici pentru acea, căci rămânând şi după îndeplinirea comasaţiei unui otar — deschisă cestiunea comasaţiilor posterioare, prin asta s'ar paralisa chiar scopul principal al acestui proiect de lege, adică: terminarea definitivă a proceselor de această natură.

Dar dacă credem în seriozitatea motivărei proiectului, nici nu scim cum s'ar pute justifica comasaţiile posterioare?

Eată ce dăce înaltul guvern în motivarea acestui §! „A estinde comasaţia şi asupra acelor teritorii, ar fi identic cu a face imposibilă comasaţia, pentru că spelele măsurării nu stau de loc în proporţiune cu valoarea lor.”

Ei bine! dacă spelele de măsurare a munţilor şi a altor teritorii de asemenea natură şi valoare sînt nesuportabile atunci când se măsură şi comasaţia şi celelalte părţi a otarului, cu cât vor fi acele mai grele şi mai în disproporţiune cu valoarea lor atunci, când vor forma numai singure obiectul de comasaţie?

La §. 9. considerând multele cazuri din trecut regretabile pentru necesitatea inginerilor într'adever ar trebui să aprobăm dispoziţiunea ca pe viitorii numai inginerii specializaţi şi provăduţi cu testimoniu de calificaţiune să poată fi aplicaţi la regulări de posesiuni şi la comasaţii; dar fiindcă calificaţiunea are să se normeze prin instrucţiuni ministeriale cari sînt necunoscute încă, considerând numărul mărginit al inginerilor de specialitate pe acest teren, ne temem că nici acea instrucţiune nu va satisface aşteptările juste ce sînt legate de ea; ear încât priveşte însăşi instrucţiunea, noi așa credem, că într'un stat constituţional numai legislaţiunea poate fi chemată să resoaleve o cestiune atât de momentoaasă.

(Va urma).

Correspondenţe particulare

ale „Telegrafului Român.”

De sub munţii resăriteni în Aprilie 1880. (La cestiunea giurstarilor în cotta Trei scaunelor). În Nrul 48 al preşutului d-voastre diuar a apărut un articol sub titlul: „Românii din comitatul Trei-scaunelor” în care s'ă descriu împrejurările — în cea mai mare parte — triste a le creştinilor noştri din aceste părţi, precum şi starea preţoimei şi a scoalelor confesionale, ultimul remediu ce

mai grele, precum bine scii — Eu — am în cărmuirea bisericii şi a credincioşilor noştri din Ardeal şi din provincia metropolitană încă vre-o câţi-va colegi episcopi, între cari diecesă antică a Făgăraşului s'ă împărţit, am un „vestitor apostolesc”, am „un patriarh”, ba am şi „alţi fraţi nu de o mamă”, dar puternici, care mă controlează, şi mi păzesc călcăiul, şi care de multe ori şi în acele, în care ei nu ar avè drept, imi ţin nu numai voea, dar tocmai şi consciinţa în cătuşi.”

Aceste le scrie Românil adânc mâhnit, că nu poate acorda egalitate fraţilor sei de un sange.

„Flere possem, sed iurare non!” — a dis Şaguna după închearea pactului dualist; dar în biserica lui şi-a întemeiat stăpînirea şi în această biserică numai Românii aveau glas hotărîtor.

Şi întemeierea unei asemenea biserici neatentă, în care numai creştinii ce o alcătuiesc au glas hotărîtor, mai de aproape întemeierea unei biserici naţionale româneşti a fost scopul ce Şaguna se simfia menit a l realiza

ar mai pute servi spre susţinerea ca racterului naţional.

Consimţind şi noi în general cu cele espuse în acel articol, Vè rugăm din partene, să binevoiaţi a da loc, spre întregirea lui şi lămurirea causei, şi împărtaşirilor noastre, ce avem o noare a Vi-le face pre scurt cunoscute în următoarele:

E afară de toată îndoială, că congresul naţional bis. din anul 1870 prin concludul arondării ppresbiteratelor, a constatat numai o necesitate întefitoare pentru inlesnirea administraţiunei şi promovarea treburilor biscolare şi proiectul de arondare al arhidiecesei, urmat la însărcinarea aceluiaşi congres, a şi corespons mai mult — după cum au dictat împrejurările — avisărei primite: cu toate aceste e de regretat că, nici arondările nu s'au executat, nici cel puţin tractele administrate provisorie, ce nu cad sub o adevărată arondare, nu s'au întregit până în ziua de astăzi. Sinoadele arhidieceşane din anii 1875, 1876 şi 1877 au revenit asupra acestei afaceri, aducând diferite concluse, ba a trecut şi în congresul naţional bisericesc din 1878 şi totuşi sîntem şi acuma unde ne-am aflat mai înainte, apropiându-se astfel proiectul de arondare de decenul născerei sale, fără să se fie executat. Afându-se însă astăzi necorespunđătoare chiar şi împărşea politică, pe baza căreia se formăse — cu deosebire în arhidieceasă — tractele ppresbiterale şi procedend şi guvernul la formarea comitatelor cu ţinerea în vedere a împrejurărilor locului, detemurim naturalmente, — nu înţelegem cum ar pute a se statori cu atât mai puţin arondarea ppresbiteratelor după o singură normă, fără a recede dela litera unei decisiuni premergătoare.

Aceste premise să revenim la obiectul pentru care am recurs la bunăvoiaţa D-voastre.

Prin provisorul învechit am ajuns la starea primitivă, în care ne aflăm astăzi — cu deosebire în partea apuseană a comitatului Trei-scaunelor — cu afacerile bis. şi scolare, dacă despre aceste din urmă mai putem face amintire în tractul Heghigului, unde astăzi nu figurează mai mult ca 2 scoale confesionale, aflându-se a-este, una din comuna Tel în stare de clădire prin posibil concurs al creştinilor binevoitori din arhidieceasă, eară cealalta din Vama-Buzenului, precum am înşele de-a gata deja declarată de scoala comunală.

Aceste esperienţe regretabile promiţătoare de consecenţele cele mai triste pentru creştinii noştri din aceste părţi, pot ele să ne dea, pe lângă

în timpul scurt a trecerii sale prin această lume.

„Tu Doamne scii, că cătră scopul meu doresc a alerga: pe Românii ardeleni din adâncul lor somn să i descelp şi cu voe cătră tot ce li adevărat, plăcut şi bun să i trag!”

Aceasta nu este o frasă de ocazie, ci mărturisirea consciinţei despre o misiune îndelung meditată.

Şi nu din întemplant a dis el „Românii ardeleni”, căci scia prea bine, că sînt în Ardeal şi Românii, care nu vor fi păstoriţi de densus: a dis „Românii”, pentru că pe toţi Românii îi avè în vedere. Dacă nu ar fi fost omul chibzuit ce era, el nu ar fi dis chiar nici „Românii ardeleni” pentru că nu numai aceştia erau în gândul lui: la urma urmelor el este acela, care a conceput şi realizat în parte unirea tuturor Românilor din ţerile supuse Habsburgilor în ceea ce priveşte interesele lor morale şi intelectuale.

Dar el avea înaintea sa greutăţile isvorite din întemplanturile ce s'au urmat în curgerea celor două veacuri trecute.

orice mulcomiri, numai şi cele mai mici garanţii pentru conservarea elementului nostru, ameninţat în mare parte, a şi perde din lipsa de scoale cu religiunea şi naţionalitatea? Răspunsul trist dară foarte adevărat trebuie să-l pronunţăm cu toţii, că — în împrejurările de faţă — nu! Ce să dîcem însă despre scoale, dacă şi preoţi şi i perd urma cu lunile din parochiile lor, fără motiv şi fără licenţă din partea autorităţilor superioare bis. tocmai în timpul cel mai de lipsă pentru mângăierăa spirituală a creştinilor, ce recere serbătorea cea mai mare a creştinismului? —

Aceste am cugetat din partene a le pune în vedere Pre On. Redacţiuni spre a ci la locurile competente, că de nu se vor îndrepta lucrurile numai şi cu oară mai curend trebile noastre bis. şi scolare sînt espuse pericolului celui mai mare. —

Mai mulţi creştini ortodoci.

Varietăţi.

* (Postal) De ocupat sunt doue posturi de magistri postali şi adică: în Etéd şi Corund (comit. Odoheiu). La aceste posturi se cere câte o cautiune de 100 fl. v. a. Magistrul postal din Etéd are pe un 120 fl. salariu, 40 fl. pauşale de cancelarie şi 324 fl. bani de espediţi; cel din Corund are salariu de 150 fl. şi numai pauşale de cancelarie 40 fl. v. a. Doritori de a ocupa aceste posturi au să şi adreseze su picile lor la direcţiunea postală din Sibiu în termen de 3 septemiani.

* (Mulţămită publică.) Ca amandament la mulţămita reuniunei femeilor române din loc publicată în Nr. 37. viu în numele aceluiaşi a publica ofertele incurse mai târziu din Bărlad prin dl Ioan Popescu director preparandial în Bărlad şi anume dela dnii Ioan Popescu 15 franci George Ghimbaşan prof. gim. 15 fr. Stefan Neagoie prof. gim. 5 fr. L. Hergescu prof. 2 fr. 50 bani G. Albu diacon 2 fr. 50 bani. Pentru aceste frumoaşerterte, primească domnii binefăcători şi pe această cale cea mai vie mulţămită.

NB. În mulţămita publicată din Nr. 37 s'ă strecorat o eroare de tipar în faţă cu ofertul d-lui Ilarion Puşcariu asses. con. Ofertul a fost de 2 fl. ear nu 1 fl. (Eroarea zace în lista de atunci carea conţine numai 1 fl. Red.)

Zerleşi 12 Aprilie 1880.

I. Strevoiu
not. reun.

* (Semne de recoltă.) Recolta în America promise a fi mai bună şi mai mănoasă ca până acuma.

După pacea încheiată la Carlovét la finele secolului XVIII o parte a poporului român cade sub stăpînirea Habsburgilor.

Aceşti Habsburgi nu erau o familie de stăpînitori ivită ca din senin, ci o dinastie care de veacuri acum se luptă pentru organizarea Europei centrale căduţe în părgănire, care avea o politică tradiţională şi care dispunea de un întreg aparat administrativ, o dinastie, pentru care arma era mai mult un scut de apărare şi care a cucerit ţeri mai ales cu legiunile de funcţionari administrativi. Era deci un lucru firesc, ca această dinastie, care de aproape două sute de ani se lupta cu Maghiarii să se bucurde de existenţa unui element străin şi ostil Maghiarilor în ţerile nu ocupate. Deci, chiar din început Curtea din Viena şi-a format planul de a stringe elementele române risipite prin ţerile dela resărit şi de a ocroti desvoltarea lor, ca cu vremea să se poată răzema pe ele întru stabilirea echilibrului social.

Realizarea acestui plan a întimpinat însă în toate timpurile mari greutăţi.

Sciri ultime.

(După „S. d. T. B.”)

Budapesta, 7 Maiu n. Casa deputaţilor a decis estradarea deputaţilor Verhovay, Mednyánsky, Komjátty şi Uechnitz din cauza afacerii duelului Verhovay-Májthényi.

Viena, 7 Maiu n. „Polit. Corr.” anunţă: Muntenegru aşeadă un corp pe observaţiune de 18 batalioane la marginea Albaniei. Prenk Doda, principele Miridiţilor, a sosit la Scutari cu 2600 Miridiţi.

London, 7 Maiu n. Un cerculariu al cabinetului britanic recerează cooperatiunea puterilor europene pentru garantarea punerii în lucrare a părţilor dela neimplinite din tratatul înca Berlin.

Petersburg, 7 Maiu n. „Journal Petersburg” declară de neintemeiate scirile despre o alianţă de reboiu, plănuită de China, cu Japonia.

Constantinople, 7 Maiu n. Utegaşul lui Kumerau (colonel rusesc ataşat lângă ambasada rusească din Constantinople Red. T. R.) este condamnat la moarte.

PARTEA SCIENTIFICĂ ŞI LITERARĂ.

Cestiunea ortografică
în
Academia română.

Raport

asupra noului proiect de ortografie română.

(I. Urmare).

Această stare de lucruri anormală a trebuit să preocupe cu drept cuvânt pe întreaga Academie. Căci dacă în cestiuni de pură sciinţă abstractă singura normă a noastră trebuie să fie cercetarea necondiţionată a adevărului, indiferent, dacă acest adevăr este împărtaşit de mulţi sau de puţini oameni, în cestiuni de o desvoltare organică generală oarecum instinctivă, precum este limba şi împreună cu densus şi scrierea, elementul usului adoptat de mulţimea celor ce vorbesc şi ce scriu este totdeauna un element de cea mai mare însemnătate, pe care nu este iertat a l ignora.

Sub impresiunea acestor împrejurări a început comisiunea d-voastră ortografică lucrarea sa, şi mulţămită spiritului de conciliare, de care au fost conduşi toţi membri şi de care a dat probă în deosebire stimatul nostru preşedinte, dl Baritiu (singurul dintre

Înainte de toate, atunci, Românii nu făceau, de drept, parte din ţerile în care se aflau. Spre a introduce acest nou element în viaţa publică, Habsburgii ar fi trebuit să facă ceea ce în zadar s'ă încercat popoulul împărat Iosif II, adică să modifice constituţia acestor ţeri; nu aveau însă destulă putere, pentru că în lupta cu puternicii Ńilei, nu se puteau rădima decât pe partea slabă a împărăţiei.

Apoi ori ce măsură luată în interesul Românilor trebuia să provoace o rezistenţă firească din partea Maghiarilor, eară la anul 1848 s'ă vedut, că această rezistenţă poate să fie atât de puternică, încât curtea din Viena nici chiar cu spriginul tuturor celorlalte popoare din împărăţie să nu o poată birui. O putere înţeleaptă însă totdeauna încă de departe se feresce de a provoca asemenea rezistenţă, căci, la urma urmelor mai pre sus de toate trebuie să i fie pacnică convieţuire.

Pentru aceea nu odată li s'ă dis Românilor din partea curţii din Viena: Fiţi răbdători.

(Va urma.)

noi, care luase parte și la toate desbaterile ortografice din anii 1867, 1868 și 1869), comisiunea d-voastră a putut ajunge la un rezultat în privința acestor probleme parțiale, de care a avut timpul de a se ocupa. O parte din aceste chestiuni s'au putut hotărî cu unanimitatea membrilor, o altă parte s'au hotărît numai după majoritatea părerilor, tot deuna însă discuțiunea s'a urmat cu dorința înverdată a tuturor de a ajunge la un rezultat practic — o dovadă mai mult pentru adevărul, că timpul și experiența îmbăncșind adese ori contrastele și permit a găsi un teren comun de înțelegere acolo, unde mai înainte nu se vedeau de cât câmpuri separate și inimice.

Trecând acum, domnilor membri, la însași arătarea principiului sau mai bine a principiilor, cari au predominat în stabilirea proiectului ortografic ce avem onoare a-l supune aprobării d-voastre, întâmpinăm oare care greutăți în caracterizarea lui prin o singură frază.

Antagonismul obișnuit la noi în materia ortografică între ceea ce se numește etimologism și ceea ce se numește fonetism, nu-mi pare a corespunde cu esența punctului în discuțiune. Precum foarte bine a spus Hasden în una din ședințele noastre, (Anale, seria II, vol I. pag. 30) „ceea ce este etimologic astăzi, era fonetic atunci, când s'a aplicat un mod de scriere la o limbă oare care. La început chiar ortografia franceză și cea engleză, atât de etimologice „astăzi în aparență, erau fonetice, se scria cum se vorbea. Cu toate acestea în starea lucrurilor de astăzi nu e posibil în ortografie un fonetism pur — căci fiecare individ ar „ave atunci dreptul de a aplica pe „hârtie idiosincrasile sale personale de pronunțare — nici etimologism pur, de vreme ce derivațiunea cuvintelor în ori ce limbă este în cea mai mare parte necunoscută sau controversabilă. Posibilă și practică este numai o ortografie eclectică, relativă, un termen mediu între fonetism și etimologism.

Că asemenea idei drepte s'au putut lăți și la noi și încă într'un timp așa de scurt, este unul din foloasele ce ni le-a adus și noul studiu comparativ a limbilor în genere. În porțiunea, în care s'a afirmat și s'a întins limbistica generală, s'a redus valoarea unui etimologism mărginit la o anume popor și la o anume epocă. S'a înțeles, că ceea ce părea o formă consolidată, era în esență o formă fluidă, și că dintr'un *etymon* mai primitiv fie care șir de generațiuni, își face cuvântarea sa proprie prin modularile fonetice ce i le împune și prin care il variază. Departate de a pute admite cu d. Cipariu (Elemente de limba română pag. 83) că toate sunetele derivate se pot înfițișa ca spurie și corupțiuni, în cât se abat de la cele primitive și că „au dar a se reduce la sunetul primitiv“ vom înțelege din contra, că totgmai în această variație fonetică se arată viața proprie a unei limbi și că legea fonetică este unul din semnele fundamentale și caracteristice ale genului limbistic într'un popor.

Pentru cei ce sunt însă deprinși cu antagonismul dintre etimologism și fonetism ne-ar cere numai decât o caracterizare a proiectului nostru ortografic după acea despărțire oarecum scolastică, putem ține în aceste cuvinte: pe când ortografia acum a Academiei române era întemeiată pe un etimologism temperat prin concesii fonetice, ortografia propusă în proiectul de față este întemeiată pe un fonetism temperat prin necesități etimologice.

Punctul nostru de plecare este dar acesta: fie care cuvânt se scrie

cum se pronunță, sau, precum a spus din vechime Quintilian (Inst. orat. 1 8, 38) *Ego sic scribendum quidque indicō quomodo sonat. Hic enim usus est literarum, ut custodiant voces.*

Acest principiu va da limbii române o scriere simplă, ușoară, conformă cu ideile limbistice moderne cât și cerințele pedagogice în școală.

Aplicând însă astăzi acel principiu fonetic la alfabetul latin, cu care suntem datorii a scrie limba noastră fiindcă este propriul nostru alfabet latin strămoșesc, constatăm, că pe de o parte alfabetul latin are unele litere, cărora nu le mai corespunde în limba română nici un sunet deosebit și care nu sunt prin urmare de prisos, și că pe de altă parte limba română are câteva sunete nouă, cari trebuiesc însemnate în scris dar pentru cari alfabetul latin nu are litere deosebite.

Acest fapt din urmă ne împune introducerea unor semne nouă și, în limitele strimțe ale acestei nouă introduceri, trebuie să ținem samă de considerări etimologice mărginite la însași limba română. Dealtmintearea rămâne principii: *Acele sunete române pentru cari avem litera corespunzătoare, se scriu totdeauna cu această literă.*

Ecă cele două reguli generale, de cari a fost condusă comisiunea d-voastre în stabilirea ortografiei. Vin acum a vă arăta aplicarea lor la casurile speciale, de cari ne-am ocupat și în privința cărora am putut fișa modul de scriere.

(Va urma).

Îndreptare. Regretăm foarte mult că în nru trecut s'au străcurat foarte multe erori cari schimbă esențial înțelesul materiilor publicate. Așa îndată în articolul „La adresa sinoadelor“ se repetăză mai de multe ori cuvântul „episcopie“ în loc de „epitropie“. (Așa pe pag. 190 la p. e. f.) al II. La „Rev. pol.“ „călăii“ în loc de „calăii“, „exercițiu“ în loc de „serviciu“. Economic Budapesta: „ari“ în loc de „cari“, „factu“ în loc de „facut“, „cecerial“ în loc de „cerial“, „capet“ în loc de „capet“, și alte mai neesențiale.

Bursa de Viena și Pesta
din 5 Maiu 1880

	Viena	Pesta
Renta de aur	106.55	106.45
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	—	89.50
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	98.25	98.7/2
Oblig. de stat dela 1874 de ale drumului de fer orient. ung.	87.50	87—
Împrumutul drumurilor de fer ung.	125.60	125.70
Obligațiuni ung. de rescumpărarea pământului	94—	95—
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorțire	—	94.75
Obligațiuni urbariale temeșane	93.75	94.50
Obligațiuni arb. temeș. cu clausulă de sorțire	—	94—
Obligațiuni urbariale transilvane	93.25	93.70
Obligațiuni urbariale croato-slavo-	94—	—
Obligațiuni ung. de rescumpărarea deținemii de vin	98—	93.10
Datorie de stat austriac în hârtie	73.15	73.10
Datorie de stat în argint	73.80	73.50
Renta de aut austriacă	89.50	89—
Sorți de stat dela 1860	130.25	130—
Acțiuni de bancă austro-ung.	840—	838—
Acțiuni de bancă de credit ung.	290—	290.75
Acțiuni de credit austr.	268.25	270—
Sorți unguresci cu premii	—	112.50
Argint	—	—
Galben	5.61	5.57
Napoleon	9.48 1/2	9.48
100 marce nepoșci	58.60	58.60
London (pe polița de trei luni)	119.20	119.20

Economic.

Făgăraș, 23 Aprilie n. Pro. hectolitru Grâu 8.50—9.50; grâu scăreț 7—8; scăreț 5—5.20; orș 4—5; ovăș 6. 2.20—3.50; cucuruz 4. 4.80—5; mălaiu fl. —; Sămânță de cânepă fl. 8—9; mazere fl. —; linte fl. —; fasole fl. 5—6 crumpene fl 2—2.40; pro 100 chilo: Slănină fl. 65—73; sêu brut fl. —; sêu de luminărifl. 38—42; unsoare fl. —70; cânepă fl. 28—35; sēmănță de in fl. —; săpun fl. —; fân fl. 2—2.40 spirt pro grad 10/1— cr. pro chilo: carne de vită 42 cr. carne de vițel 36— cr. carne de porc 44— cr. carne de miel (un miel întreg) fl. 4.60—2.40; Tergul de ași a fost tare cerecat, timpul e foarte scutur din această pricină carba nu creșce și bucatele încă pătinesc.

Mediaș, 29 Aprilie n. Pro hectolitru: Grâu

7.80—8.20; Grâu scăreț fl. 6.60—7; Sēcără fl. 4.50—5.; Ovăș fl. 3.20—3.50; Cucuruz fl. 4.4—4.50 Sēmănță de cânepă fl. 6.50—7; Fasole fl. 6—6.50; mazere fl. —; Cartofi fl. 2—2.50; Fân fl. 2—2.20; cel vechiu; cel nou fl. —; Cânepă fl. 34—37; Slănină pro 100 chilo: fl. 60—; Unsoare de porc fl. 60—; Sêu de luminărifl. 40—50; Spir pro grad cr. 11 1/2; carne de vită pro chilo 44 cr. carne de porc 48—52 cr. carne de vițel 48—52 cr. carne de miel întreg fl. — oauș 7 de 10 cr. Tergul de așiu a fost bine cerecat grâu și cucuruzul scad în preț; timpul e frumos și cald.

Brașov, 30 Aprilie n. Pro hectolitru Grâu fl. 8.90—9.60; Grâu scăreț fl. 6.90; Sēcără fl. 5.70 —5.90; Orș fl. 4.40—4.60; Ovăș fl. 3.20—3.30; Cucuruz fl. 5.50; Mălaiu fl. 6.00; Mazere fl. 7.40; Linte fl. —3.70; Fasole fl. 6.50 Sēmănță de in fl. 10.60 Sēmănță de cânepă fl. 6.70— Cartofi fl. 1.80 pro chilo: carne de vită 44 cr. carne de porc 48 cr.; carne de berbec 24 cr.; Sêu de bovine roaspșt fl. 35; (pro 100 chilo); topit 48 fl.

2876 1880
3271 1889

[24] 1—3

Edict.

Moara de vapor locomobilă cu 2 roate din Vurp se va vinde prin licitație în 30 Maiu 1880 a. m. la 11 oare aceluia care va da mai mult.

Prețul esclămării este 2000 fl. v. a. Vadiul sînt 10% din paetul de esclămarer Condițiile mai deaproape ale licitației se pot ceti în cancelaria subsemnatului ofițer orfanal sau la primăria din Vurp.

Din ședința ordinară a sedriei arfanale a comitatului Sibiuu ținută în 21 Aprilie 1880.

Presidentul.
Herberth m. p.

Prăfurile musante lacsative din Elöpatak

conțin compozițiunile chimice solutive ale apelor minerale renumite din Elöpatak.

Un efect eminent au aceste prăfuri la catar de stomach, spasmi de stomach, slăbiciune de mistuire, lipsa de apetit, arsură în gât, umflături de ficat și splină, îngroșarea ferei, petri în feare și gălbănare la respirarea grea și bătarea de inimă, gazuri în testine, boala apeli, hemoroide, la aceștiuni catarale ale reunchilor, a beșicii și canalului de urină, în contra formării de nisip, la catarer cronice și umflături ale matricei, curgere, dispozițiune la vrsare de sînge, la amefeli, surica sîngelui cătră cap și cătră piept.

Aceste prăfuri întrec în efect atât **saraca scumpă de Karlsbad**, cât și **prăfurile lui Seidlitz**.

Prețul unei scătuițe ce cuprinde 12 doze cu îndreptariul spre folosire cu tot 1 fl.

Depozitul general: În Brașov la apotecariul **Szava**; în Sibiu la **F. A. Reissenberger**, comerciant.

[16] 5—12

Auđiți, vedeți și mirați-vă!

Mărfurile de argint Britania, primite dela o masă consensuală a unei mari Fabrici de argint Britania, devenite falite, se dau cu ori ce preț sau mai bine ăis gratuit.

Triumfând fl. 6.95 în bani gata s'au cu rambursă ori cino primesco următoarele 47 obiecte cu a patra parte din valoarea reală, și acea:

- Bucăși 6 Cuțite de masă excelente, mîmunchiu de argint Britania, cu capșuri adevărat englezesi;
- 6 Furcute de cele mai fine, argint Britania, dintr'o bucătă.
- 6 Linguri de mîncare de argint Britania, grele și masive.
- 12 Lingurițe de cafea de argint Britania, de cea mai bună calitate.
- 6 Sustiitoare de cuțite de argint Britania, de cea mai bună calitate.
- 1 Lingură mare de lapte de argint Britania, masivă
- 1 Lingură mare de supă de argint Britania, grea.
- 6 Bilegone Victoria englez-șci, ciolate foarte fin.
- 2 Șefceiune pu masă de salon Britania pline de efect.
- 1 Sită de te de argint Britania.

Toate 47 obiecte sînt fabricate din cel mai fin și cel mai solid argint Britania, care este unicul metal ce există pe lume care în vezi rămîne alb și nu se poate deosebi de argintul adevărat nici după o folosire de 25 ani; pentru aceasta garantează.

Ca dovadă, că anunciu meu

nu este înșelătorie,

mă deoblig prin aceasta în public, dacă marfa nu convine, a o rentoarea fără nici o greutate. Îndrept la epistolele de mulțumită ce mi-au venit, și pe cari îmi voi permite a le publica sucesiv. — Cine dorosec de a primi pe banii sei o marfă bună și solidă și nu lăspădătură, se se adreseze numai cătră

A. Fraiss,
Viena, Rothenthurmstrasse 9, vis-à-vis de palatul archiepiscopesc.

Scrisurile fonicari sînt mai puțin espuse fluctuațiunei cursului.

Înit deci la cumpărare de **scrisuri fonicari** ale

Institutului de credit și de economii „Albina“

din Sibiu, cari aduc interese de 6% (șese la sută) și sînt un efect foarte bun pentru plasare de capitale.

1. Aceste scrisuri se rescumpără în cel mult 20 ani dela datul lor prin tragerea sorții astmod, că din **fie-care serie**, acea din totalul scrisurilor emise într'un an, se trage la sorți în fie-care an cel puțin a 20 a parte după categorii de fl. 100, fl. 500 și fl. 1000.
2. Scrisurile fonicari eșite la sorți se rescumpără în **deplina lor valoare nominală** la șese luni dela ziua tragerii.
3. Cuponii de interese se plătesc la sesteru în 1 Aprilie și 1 Octomvre a fiecărui an și sînt **scențiți de contribuțiune**.
4. Pentru plata punctuală a intereselor și capitalului scrisurilor fonicari garantatez:

a) toate ipoteciile pe cari institutul a dat împrumuturi ipotecari. Prin articolul de lege XXXVI, din anul 1876 acele ipoteci se sînt destinate **eschiv pentru asigurarea detentorilor** (posesorilor) de **scrisuri fonicari** și dreptul lor acesta este întabulat espres pe acele ipoteci. După staturile sale însă institutul împrumută numai până la 1/3 a valorii ipoteci; b) un fond de **200.000 fl.** prescri prin numita lege și separat din capitalul de acțiuni al institutului pentru **speciala asigurare** mai departe a **posesorilor de scrisuri fonicari**; c) cealaltă avere a institutului.

Aceste hârtii de valoare sînt deci foarte recomandabile pentru **fructificarea de capitale** ale particularilor, ale **fondurilor publice**, ale **pupilor și pentru cautiuni**. Ele sînt deosebi notate cu bun preț la **bursa din Budapesta** și se vînd în cursul ăilei la

P. I. Kabdebo,
bancariu în Sibiu.

[20] 4—4